

NADNIEMIEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 6-6
Administracja 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odrośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 77 Rok I.
GRODNO
piątek 17 paźdz. 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tydzień 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłowniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino
LIRA

Królowa ekranu,
słynna z talentu, u-
lubienica publicz-
ności

MIA MAJ

jako **Kobieta, która
zabiła...**

w **w kajdanach**
obrazie **małżeństwa**

Salono-
wo-kry-
minalny
dramat.

Kino
EDEN

Helena Makowska

nasza rodaczka występuje w 8 aktowym dramacie

CIEŃ PARYŻA

**Najpiękniejsze kobiety!
Najwytwórniesze stroje!
Piękna wystawa!**

Podsekretarz Stanu Łopuszański na Kresach

Pan Wiceminister Łopuszański od początku istnienia Min. Wyznań Rel. i Ośw. Publ. w Odrodzonej Rzeczypospolitej pozostaje na zajmowanym stanowisku. Jest to człowiek wysokiej kultury umysłowej i towarzyskiej.

Jako Podsekretarz Stanu odznacza się wytrwałością i planowością w metodach pracy, sprężystości administratora i wytrawnym polityk szkolny. Przeszedł przez wszystkie burze przesileni gabinetowych i wytrzymał niezliczoną mnogość ataków w parlamencie i prasie; zaspokajany interpelacjami poselskimi — może spokojnie i rzeczowo odpowiadać na niezasadzone zarzuty, oświadczyć czynu, kochający pracę — walczy się nie lekko.

Ostatnią burzą dla Wiceministra Łopuszańskiego była dyskusja generalna nad budżetem w Sejmie, kiedy to podczas debat nad preliminarzem Min. Wyznań Rel. i O. P. — niektóre kluby postanowiły wnioski „o skreślenie etatu Podsekretarza Stanu”.

Życie jednak jest silniejszą konstrukcją niż papierowe wnioski niezadowolonych i zgorzkniałych polityków, celujących w taniej demagogii, obliczonej na zewnątrz — dla wyborców! Życie zatem sprawiło, że wnioski, atakujące Wiceministra Łopuszańskiego upadły, a „nietykalny Podsekretarz Stanu” — przybył do nas, na Kresy, na ilustrację szkół dla zbadania stosunków miejscowych.

12 b. m. był w Białymstoku, skąd autem w towarzystwie kilku wyższych urzędników — wyjechał nazajutrz do Bielska i Puszczy Białowieskiej. Obecnie znajduje się na terenie powiatu Wołkowyskiego.

Do Grodna przybędzie siedemnastego wieczorem, najdalej osiemnastego; zatrzyma się w „Royalu” gdzie są zarezerwowane pokoje.

Na granicy powiatu Wołkowyskiego i Grodzieńskiego, przypuszczalnie koło Rosi, spotkają Pana Wiceministra pp. Starosta Rogalewicz i Inspektor Szkolny Szulc, dokąd udadzą się autem w piątek rano.

Jak dotąd ewentualna marszruta będzie linja: Stary Dworzec — Wielka i Mała Brzostowica — Olekszyce — Indura — Koptówka i Grodno. Oczywiście, że w marszrucie jeszcze w ostatniej chwili mogą zajść zmiany.

Z Grodna p. Wiceminister wyjeżdża do Wilna, gdzie prawdopodobnie nastąpi spotkanie z Panem Ministrem Miklaszewskim.

Pobyt obu wysokińskich Dostojników Rzeczypospolitej na Kresach jest dowodem, że stajemy się „modni”. Bez cienia wyrzutu chcemy podkreślić, że po skończonej wojnie, okresie plebiscytowym, po uznaniu granic wschodnich — społeczeństwo polskie „z centrum” Rzeczypospolitej, zdawałoby się, że zapomina o naszej doli i niedoli kresowej.

Ziemię północno-wschodnie Polski, szczególnie dorzecze Niemna, są kluczem do sytuacji strategicznej i stanowią trójkąt weisnity w trzy wrogię nam granice, a tylko od ubocznej — czwartej strony litewskiej nie grozi nam niebezpieczeństwo. Z tych względów rubierze Rzeczypospolitej muszą być przedmiotem nieustannej troski i systematycznej pracy twórczej wszystkich dzielnic **Małej Ojczyzny**.

Dlatego też i zaniedbanie w naukach, leżąca odłogiem kwe-

stja oświaty powszechnej i przy-
musowej oraz szkolnej — na-
biera u nas poważnego znacze-
nia dla Państwa. Sam bowiem
samorząd nie podola zaorać
wyrw niewoli.

Im wcześniej bogatsze i bardziej
oświecone dzielnice zachodnie przy-
jdą wschodnim na pomoc, tym pręd-
zej wzmocni się nasza rola dzie-
jowa na tych terenach, będących
od wieków przedmiotem sporów o
wpływy — Wschodu z Zachodem.

Veritas.

Moje pismo

Od jednego z p. prowa-
dzających wycieczkę Insty-
tutu nauczycielskiego o-
trzymałmsy następujące
pismo, które zamieszczamy
poniżej. Red.

Warszawa 11. X. 24.
Jezuicka 4.

Szanowny Panie Redaktorze!

Pragnąc podziękować miejscowe-
mu społeczeństwu za serdeczne
przyjęcie naszej wycieczki i pomoc
przy zwiedzaniu miasta prosimy
W. Pana Redaktora o umieszczenie
załączonej notatki w dzienniku, za
co najuprzejmiej z góry dzięku-
jemy.

Z poważaniem
w imieniu słuchaczy Instytutu Na-
uczycielskiego

Stan. Bętecki.

Wycieczka Państw. Insty- tutu Nauczycielskiego z Warszawy

Podczas pobytu w Grodnie by-
liśmy wzruszeni gościnnym przyję-
ciem ze strony całego miejscowego
społeczeństwa. Wyrażając swą
wdzięczność za tą prawdziwie pol-
ską kresową serdeczność, z jaką
nas witano i goszczono, pragniemy
tą drogą podziękować gorąco
wszystkim tym, którzy nam ułatwi-
li poznanie Grodna, jego szkół i
pamiętek, a przede wszystkim miej-
scowemu Komitetowi z p. Inspek-
torem Szulcem na czele, P. Pre-
zydentowi Stępniewskiemu, p. Sta-
roście K. Rogalewiczowi, władcom
wojskowym w osobach p. Generała
Berbeckiego i p. Pułkownika Lube-
rackiego, wreszcie Szanownym Kole-
żankom i Kolegom.

Czynne i szczerze przejęcie się
sprawami oświatowymi ze strony
mieszkańców nadniemieńskiego mi-
asta będzie dla nas pobudką do jak
najintensywniejszej pracy na tem
polu i zobowiązuje nas do współ-
działania z tymi wszystkimi, któ-
rzy swą pracę na kresach pojęli
jako posłannictwo kulturalne i u-
nieli z niej zrobić żywą treść ży-
cia.

Stuchacze Państw. Instytutu Nau-
czycielskiego w Warszawie.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z pro-
wincji o wpłacenie prenumeraty za m. październik.

Z TEATRU

Występy Warszawskiej artystycznej trupy

Nie będę poddawał krytyce sztuk granych dotychczas przez bawiący w Grodnie zespół, te bowiem były tiomaczeniami.

Pragnę pomówić o granej w dniu 14 sztuce „Tewie pachciarz” na którą jaką napisaną oryginalnie przez znanego, znakomitego humorystę Szołom-Alejchoma, oczekiwano z niecierpliwością i zaciekawieniem.

Nad nieskomplikowaną fabułą tej sztuki rozwodzić się nie będę, gdyż wiele jest o różnej artystycznej wartości podobnych sztuk, w których odmalowano szare życie w zapadłych głąsach małosyjskich wiosek, mieszkających za carskich czasów żydów. Wszystkie one z małymi zmianami budowane na modłę Szołom-Alejchomowskich komedji, jak „Wieczny wędrowiec” Józefa Dymowa, „Żydówka wychrystka” i wiele innych zapożyczonych od Szołom-Alejchoma, będących jednak mizerem naśladownictwem, w którym brak tego dominującego typu wybitnie charakteryzującego 3/4 narodu żydowskiego.

O ile prawdą dziwny opowiadanie Tewie o wyczytanym w oczach konia nastroju przy pożegnaniu, o tyle fałszywie i napuszenie np. w „Wiecznym wędrowcu” dziwny pożegnanie młodszej córki Bermiana z piecem i ścianami.

Turkow stworzył taki typ Tewwiego, jakim chciał go mieć twórca sztuki.

Wszystkie przejścia od dobrodusznego ojca, do przeklinającego swoje ukochane dziecko, od tegoż do „Wiecznego wędrowca” i w końcu do przebaczonego rozumiejącego i wierzącego Tewwiego były na istotnej wyżynie prawdziwego artyzmu.

Ani razu genialny artysta nie posłizgnął się na nader ślizkiej drodze Szołom-Alejchomowskiego humoru dając skończoną kreację.

Dobra była p. Barska w niewielkiej roli pachciarza.

P. Kamińska nader blade przeprowadziła typ Chawy, z czego wnosić można, że rola ta nie leży w usposobieniu artystki.

Co do p. Altbaum—znać było że mocno się stara, starania te jednak nie dały należytych rezultatów.

Artysta winien obmyśleć każdy moment, pani A. zaś w scenie w której godzi ojca z córką, przewidując, iż ojciec ujrząwszy córkę zechce prawdopodobnie opuścić dom winna była stać w tym momencie znajdować się między ojcem a drzwiami, nie zaś na środku pokoju łapiąc go w tym momencie za rękaw, co było nienaturalne i psuło efekt.

Reżyserja również nie była na należytej wysokości „Wolostnoj schod” był karykaturą i zebrania i chłopów ukraińskich.

Również w żadnej prawosławnej wsi nie dopuszczono by śpiewania „u sosida chata była” w chwili kiedy dzwon cerkiewny wzywa lud na „wieczerniu”.

W podobnym wypadku dostała by się należąca porcja młodzieży, a może również i reżyserowi, który niepotrzebnie używał efektów tanich mając w tej sztuce sporą dozę pełnowartościowych. Daszewski.

Dr. Med.
Dr. Lichtensztejn
Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje od 1-4, biednych od 1-2 bezpłatnie. GRODNO, ulica Polowa 9.
1-15

List do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

Bardzo uprzejmie proszę Szanownego Pana o łaskawe zamieszczenie wzmianki z koncertu lotnego w dniu 5 paźdz.

Jako wyjaśnienie szczegółu z recenzji o koncercie lotnym w dniu 5 paźdz. na rzecz miejscowego Komitetu L. O. P. P. podaję niniejsze:

Żaden z artystów amatorów biorących udział w koncercie nie kazał sobie zapłacić, dając swą pracę bezinteresownie, — natomiast sekcja organizacyjna zwróciła im koszty, których sami w obecnych warunkach materialnych nie mogli pokryć, a sekcja musiała przyjąć na siebie dla umożliwienia występu.

Szkoda, że poruszenie tak drażliwej kwestji pozbawi nas na przyszłość występów naszych artystów amatorów, których grono coraz się zmniejsza i coraz jest trudniejsze do zdobycia.

Czt. Sekcji Org. Kom. na rzecz L. O. P. P.

A. Stefanowicz Nowicka.

Dn. 13. X. 24 r.

Umieszczając powyższy list, czuje się w obowiązku zaznaczyć, że jako jeden z członków sekcji o powyższym jej postanowieniu nie wiedziałem. O fakcie dowiedziałem się dopiero w chwili wypłaty amatorom 75% ze zebranego grosza jako zarządzonego przez nich zwrotu t. zw. kosztów.

Wyjaśnienie to daje dla tego, że można by mi uczynić słuszny zarzut, iż należąc do sekcji, a więc rzekomo akceptując jej postanowienie, w następstwie, też postanowienia, poddałem krytyce w sprawozdaniu z koncertu.

A. Miłobędzki.

Two ubezpieczeń „PIAST”
Oddział w Grodnie
pl. Batoro 2 tel. 18 i 62.
Wszelkie ubezpieczenia—od ognia, kradzieży, transportów życia, szyb, koni.

Garnitur żakietowy na wysoki wzrost prawie nowy tania do sprzedania. Wiadomość w Redakcji.

Dzierżawa majątek i poszukiwanie się w Grodzieńszczyźnie od 120—200 ha. Informacje pisemne z wyszczególnieniem warunków lub osobiste oferty zgłaszać do T-wa Parcelacyjno-Pomiarowego Osadnik Kresowy Jagiellońska Nr. 34.

Pokoju umeblowanego w inteligentnym domu (w centrum miasta) poszukuje kawaler. Łaska we oferty z podaniem warunków prosimy składać w Administracji „Kurjera Nadnieńskiego”, „Lewtansam”

Kino „Lira” Anons!
Największy film świata:
Bitwa pod Cuszymą
(Markiza Jorisaka)
w tych dniach

Czytajcie Nadnieński Kurjer Polski

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dn. 1-go października 1924 r.

W porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem Przemysłu i Handlu, Ministrem Kolei i Ministrem Robót Publicznych o postępowaniu przy ustalaniu należności do zakresu osób podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Na podstawie punktu b. art. 30 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr 67 poz. 650) zarządza się co następuje:

§ 1. Za robotników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek bezrobocia należy uważać wszystkich pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach i zakładach pracy, wymienionych w art. 1 ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia z wyjątkiem pracowników umysłowych, a mianowicie:

1) pełniących czynności administracyjne i nadzorcze, a nie wykonywających pracy fizycznej, jako to: zarządców, intendentów, pracowników ruchu, jak inżynierowie, technicy, majstrowie, kierownicy magazynów, sztygarzy, ekspedytorzy;

2) pełniących czynności biurowe i zatrudnionych pracami kancelaryjnymi, rachunkowymi, piśmiennymi, rysunkowymi lub kalkulacyjnymi;

3) pełniących czynności kupieckie, jak to: sprzedawców i ekspedjentów sklepowych, restauracyjnych i księgarskich, drogistów, farmaceutów, kasjerów, magazynierów, dysponentów, sprzedawców podróżujących, rekwizytorów;

4) artystów, jak: muzycy, aktorzy, malarze, rzeźbiarze i t. p.;

5) zatrudnionych jako personel lekarski, oraz wykwalifikowany pomocniczy personel lekarski.

Majstrowie wykonywający choćby częściowo pracę fizyczną i pobierający wynagrodzenie za pracę w okresach krótszych niż jeden miesiąc, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

§ 2. Zażalenia na zakłady pracy co do zaliczenia do liczby robotników, podlegających ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, lub wyłączenia z tej liczby osób, składają osoby zainteresowane w każdym czasie do właściwego Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia lub instytucji, zastępczo pełniącej jego czynności.

§ 3. Na decyzje zarządu obwodowego, względnie instytucji zastępczo pełniącej jego czynności, o objęciu obowiązkiem ubezpieczenia na wypadek bezrobocia lub wyłączeniu z pod tego obowiązku zakładów pracy lub poszczególnych robotników, zainteresowani (zakłady pracy, robotnicy) wnoszą zażalenia do Zarządu Głównego, Funduszu Bezrobocia.

§ 4. Zarządom Obwodowym oraz instytucjom zastępczo pełniącym ich czynności przysługuje prawo przeprowadzenia kontroli dokumentów, list płatniczych w przedsiębiorstwach i zakładach pracy, wymienionych w art. 1 ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Baczność! Po gruntownym odświeżeniu **Baczność!**
ZAKŁAD FRYZJERSKI FELIKS
w hotelu Royal Horodniczańska 12, odtworzył nowy
dział kosmetyczno-perfumeryjny
obficie zaopatrzone w pierwszorzędne artykuły firm krajowych i zagranicznych.

Na sezon zimowy
Wyroby wełniane i trykotarze
—x— w wielkim wyborze poleca firma: —x—
PLACÓWKA
Grodno ul. Pocztowa 6. || zyczącym na raty.
Telefon 48.

Od Administracji
Uwzględniając potrzeby Sz. Nauczycielstwa w naszym wydawnictwie i doceniając konieczność łączności ze szkołą, zniżamy dla szanownych abonentów ze sfer nauczycielskich— cenę prenumeraty miesięcznej do 4 zł. zarówno na prowincji, jak i w mieście. Kwartalnie zaś 10 zł.

Czytajcie i prenumerujcie w „Nadnieński Kurjer Polski”